

adevărat. Desigur, ceea ce numim dimensiune stilistică încheagată la un compozitor se manifestă printr-un număr de micro-strategii ce se transmit, în mod discret (în sensul matematic al cuvîntului) ori continuu de la o lucrare la alta. Wilhelm Berger și-a gândit, probabil, și își gîndește în continuare simfoniile ca pe un corpus de — aparent — fragmente diferite, în realitate aceste componente reprezentînd evoluția pe timp îndelungat a unei singure idei directoriale.

Mircea Cristescu și-a construit interpretarea întîind non-spectaculozitatea compoziției, mizînd pe exactitudinea dozărilor dintre diversele compartimente ale muzicii (fie ele sincrone ori diacronice), pe finețea unor nuanțe care pot spune mult cînd sînt șlefuite.

Cristina Anghelescu este, indiscutabil, o violonistă de mare cotă internațională. Există, în interpretările ei, reflexul specific virtuozilor care își dăruiesc tehnica impecabilă unei viziuni interpretative stimulante. *Concertul* de Beethoven a fost elaborat ca performanță interpretativă de Cristina Anghelescu la intersecția între perfectă asimilare a unor forțe ale tradiției cu interogarea contemporană asupra resorturilor unor sintagme beethoveniene, încărcate, astăzi, de valoare prospectivă, uneori surprinzătoare. Ceea ce știe Cristina Anghelescu — iarăși un secret al virtuozilor creatori — este faptul că ascultătorul contemporan trebuie „asaltat” de semne multiple, de transformări ale stărilor sonore, fără de care chiar și o capodoperă de frecvență (sau poate tocmai ea) nu poate fi receptată în condiții de maximă acuitate spirituală.

În sfîrșit, *Capriciul spaniol* de Rimski-Korsakov ne-a făcut să înțelegem virtuozitatea orchestrei Filarmone, știința lui Mircea Cristescu de a nu deborda efluvii romantice dincolo de granițele strunirii lucide a sonorităților — uneori clar premonitoare — ale genialului orchestrator care a fost Rimski-Korsakov. Excelente intervențiile solistice ale lui Nicolae Iliescu, concert-maestrul orchestrei, Virgil Frîncu, Adrian Petrescu etc., care au demonstrat că Filarmonica bucureșteană este un colectiv format prin sudarea unor personalități bine individualizate.

Fred POPOVICI

Formația „Concerto” la Ateneu

Stagiunea de cameră la Filarmonica „George Enescu” a început încă din primele zile cu un concert (19 septembrie) ce ne-a dat satisfacția întîlnirii cu o formație de calitate. Orchestra de cameră „Concerto”, sub conducerea lui Dorel Pașcu-Rădulescu întrupește în cea mai mare parte tineri instrumentiști aflați încă pe băncile Conservatorului „Ciprian Porumbescu” și cîțiva proaspeți absolvenți. Rezultat al unei munci asidue și a dăruirii pasionate pentru muzică, formația a atins de această dată momentul culminant al evoluției sale de pînă acum.

Un program foarte lung, divers și solicitant a demonstrat o calitate tehnică, o maturitate artistică și mai ales o cultură a sunetului exemplare. Ca trăsături dominante sînt relevabile calitatea tonului, omogenitatea și transparența urmărite cu minuție, logica și claritatea construcției, articularea inteligentă și bine susținută a discursului, stăpînirea sigură a datelor stilistice. Această capacitate de a se adapta cerințelor diferite ale unor stiluri, chiar apropiate în epocă, a fost evidentă de la început în *Concertele grossi op. 6 nr. 8, în sol minor* de Corelli și *op. 6 nr. 3, în mi minor* de Händel. Diferențierea nuanțată între sonoritatea rotundă, solară și cantabilitatea celui dintîi și densitatea, articulația răspicată și majestică a celui de al doilea au constituit o probă de înțelegere și muzicalitate.

Am simțit însă lipsa clavicinului în componența sonorității, căreia suportul său armonic îi este absolut necesar, mai cu seamă în Corelli, unde aduce contraste pline de farmec.

Logic și bine structurat a sunat și *Divertismentul în si bemol major KV 137* de Mozart; liniile s-au desfășurat cu delicatețe, detaliile erau fiecare la locul lor dar nu am simțit spontaneitatea, unda infiorată care palpită în fiecare strop de muzică mozartiană.

Mai apropiate de datele temperamentale ale dirijorului Dorel Pașcu-Rădulescu, piesele din partea a doua a concertului, aparținînd muzicii secolului nostru, i-au prilejuit realizări cu totul remarcabile.

Cartoon de compozitorul jugoslav Zoran Erić — creator apreciat, aparținînd generației de 40 de ani — este o lucrare scrisă cu fantezie pentru a pune în valoare posibilitățile de virtuozitate ale formației de coarde și face să răsunе ecouri și ritmuri de joc popular într-un fel de perpetuum mobile, alternînd cu suprafețe statice divers colorate.

Sonata per archi de Miriam Marbe, în primă audiție, suscită, ca și alte lucrări ale compozitoarei, convingerea că este creată dintr-o necesitate interioară profundă, dintr-o vibrație intensă și fragilă totodată. Arcuite într-o creștere amplă pînă la o culme expresivă exasperată urmată de o revenire, voci cantabile, fragmente melodice, se suprapun, se întretaie, se frîng și reîncep urcușul pe un fond de pînze sonore. Piesa și-a găsit în formația „Concerto” o interpretare de referință.

Și în fine fermecătorul *Concerto in re* de Stravinski, muzică senină, în care umorul feroce al compozitorului face loc unei tandre ironii la adresa muzicii romantice; cîntat cu acuratețe, precizie, finețe a amănuntelor, poate o nuanță de umor, de ușoară relativizare nu ar fi stricat.

Cît despre *Suita „Holberg”* de Grieg — care face aici un fel de neoclasicism, fără să știe — mi s-a părut că putea lipsi dintr-un program și așa lung și dificil, fără a dezichilibra întregul. O trecere prin toată istoria genului este reprezentativă, dar prea încărcată pentru o singură seară.

Pentru încheiere trebuie neapărat menționate numele tinerilor instrumentiști care au susținut cu o ținută profesională notabilă pasajele solistice: Luminița Burcă, Lucia Preduț, Radu Nagy, Simona Moise, Gabriel Bălă, Bogdan Bobocea, Valentin Năstase, Constantin Bordei, Lucian Ciorîță.

Elena ZOTTOVICEANU

Orchestra de cameră „Cibinlum” a Filarmonicii din Sibiu

Este întotdeauna îmbucurător de observat că nașterea unui ansamblu cameral — fie acesta mai restrîns sau mai extins — răspunde unei imperioase, unei salutare necesități interioare de comunicare între interpreți, între aceștia și publicul care le solicită prezența în viața de concert. O asemenea apariție o constituie, indubitabil, și aceea a Orchestrei de cameră „Cibinlum”, fără dirijor, a filarmonicii sibieni înființată în urmă cu un an, la începutul precedentei stagiuni, ansamblul sibian se prezintă actualmente drept un organism dispunînd de date prețioase bine definite: sonoritatea, pe partide, este bine omogenizată, rod al unei ferme discipline de ansamblu, al unei remarcabile omogenizări spirituale privind susținerea actului interpretativ, îngrijirea scrupuloasă a detaliului denotă răbdarea, munca tenace, orientarea stilistică se realizează în mod lucid în afara oricăror confuzii sau indecizii. În mod evident, pentru un ansamblu tînăr, asemenea realizări se constituie în reușite stimulatoare. Rămîne, însă, de observat și este, desigur, de meditat asupra situației în care un ansamblu cameral de coarde, fără dirijor, este capabil a susține un act interpretativ de certă personalitate. Este un aspect asupra căruia am meditat cu prilejul concertului pe care Orchestra de cameră „Cibinlum” l-a susținut la Ateneul Român, în seara zilei de 28 septembrie.